

Utsmykking av Vardheia ungdomsskule og idrettshall - Juryuttalelse

Kunstutvalget for utsmykking av Vardheia ungdomsskule har vært jury:

Rein Harald Salte, politisk valgt leiar Time kommune

Bjørge Wigestrang, eigedomsjef Klepp kommune

Pamela Sudman, skulesjef Time kommune

Harriet Thayer Rikheim, arkitekt Alliance arkitekturstudio AS

Marit Aanestad, Kunstnerisk konsulent

Trond Lie, kultursjef Time kommune

Innledning:

Juryen er svært tilfreds med å ha mottatt tre spennende forslag. Alle utkastene viser en stor innlevelse i oppgaven og alle kunstnerne har levert omfattende og gjennomarbeidet utkast. Det er høy kvalitet på de leverte utkastene. De tre inviterte kunstnerne har ulik tilnærming til oppgaven, og juryen har fått tre ganske forskjellige løsninger. To av kunstnerne har naturen på Jæren som sitt tema, med svært ulike tilnærming til temaet og med ganske forskjellige løsninger. Det er presentert flere teknikker i alle utkastene, med hovedvekten er på maleri og foto, men også tegning, tekst og film.

Kriterier for vurdering:

Kunstplanens intensjoner for kunstprosjektet er lagt til grunn som kriterier for juryens vurdering;

Kunsten skal utfordre elevene og gi innspill til fantasi, lek og utforskning.

Nyskapende kunst – kunst som utfordrende til nytenking og kreativitet

Identitetsskapende kunst– elever-skole- samfunn - Vardheia

Kunst som inviterer til dialog med ungdommen – ungdommens språk

Kunst som fungerer over tid – høy kunstnerisk kvalitet

Kunst som samspiller med arkitekturen og med den pedagogiske hverdagen i skolen.

Robuste materialer – enkelt vedlikehold

«Jorda formes og former» av Thomas Hestvold.

Thomas Hestvold har levert et kunstprosjekt hvor Jærlandskapet er tema; landskapet og dets karakteristiske trekk. Han har gått til kunsthistorien og studert hvordan andre kunstnere har sett og tolket dette. Hovedarbeidet i utkastet er et stort veggmaleri malt på 3 mm aluminium, til hovedtrappa i skolen. Maleriet er inspirert av Kitty Kiellands maleri *Torvmyr på Jæren* fra 1901. Elementer inspirert av torvmyrmaleriet er vendt og snudd, brukket opp og til sist forenklet til fire hovedformer, som et stort puslespill. Dette er en metode Hestvold har utviklet over tid og arbeidet fremstår dermed tydelig i Hestvolds «språk», et abstrakt, fargesterkt og lekent verk. Maleriet er stort, 5 x 7 m, og dekker største delen av veggen ved trappa. Det er visuelt slående og monumentalt.

Temaet i de to andre arbeidene er også landskapet, men her bruker Hestvold tradisjonelt naturfotografi som utgangspunkt. Fotoet er printet på folie og montert på glass på innsiden. Det karakteristiske motivet fra Jæren; av et vindskeivt tre mot en steingard, er montert på vindusflaten i mediateket, mot nord, med utsyn mot hovedinngangen. Fotoet er delvis transparent slik at bakgrunnen, landskapet utenfor, glir sammen i bildet. På kveldstid vil fotoet være synlig utad, ut mot samfunnet. Det siste arbeidet er også et foto på folie på glass. Motivet her er en av de karakteristisk steinene fra istiden, som vi finner liggende igjen enkelte steder i landskapet på Jæren. I fotoet presenteres steinen løsrevet fra sitt underlag og nærmest svevende som en meteor i himmelen. Fotoet er montert på glassfeltet mot sør, synlig fra begge etasjer. Hestvold trekker i sitt utkast tråder tilbake i historien, til istid, til førindustriell tid og til kunsthistorien.

Juryens uttalelse

Juryen opplever utkastene som gjennomarbeidet og opplevde. Tre monumentale verk, hvor hovedverket, maleriet i trappa, oppfattes som det mest sentrale og originale verket. Juryen liker den lekne tolkningen av Torvmyrmotivet til Kitty Kielland og måten maleriet er oppbygget, som et stort puslespill. Maleriet har spennende forenklete former, flotte fager og taktil detaljer. Juryen ser dette som en sterk, markant og flott tolking av Jærmotivet. Veggmaleriet er monumentalt og har en størrelse som fordrer et stort rom. Det oppleves derfor litt trangt rundt trappa for et så stort veggarbeid. Det er også vanskelig å kunne oppleve arbeidet i sin helhet, på avstand.

Fotoet på glassfasaden mot hovedinngangen, det vindblåste treet mot steingarden, er et ofte brukt motiv på Jæren. Det oppleves derfor som lite nyskapende. Også sammensmeltingen med bakgrunnen synes vanskelig. Derimot oppleves fotoet av steinen på inngangen mot sør mer spennende, utfordrende og morsom.

De tre arbeidene forholder seg til arkitekturen på forskjellig vis. De griper inn i arkitekturen ved å bruke to sentrale glasspartier. Kunstverkene er konsentrert omkring området ved hovedinngang og mediateket, og tar i liten grad i bruk de øvrige arealene i skolen.

Juryen stiller seg også spørsmål til om denne kunsten i tilstrekkelig grad snakker til ungdommen. Kunstprosjektet oppleves mer som kunst for et rådhus eller kulturhus, enn for en skole.

«Landet lyt liggja» av Maiken Stene

Maiken Stene tar i sitt kunstprosjekt utgangspunkt i landskapet, og i en søken etter hvordan landskapet kan ha sett ut langt tilbake i tid. «Kossen såg Vardheiå ud for 5000 år sia». Bakgrunnen er en filosofisk betraktning omkring hvordan vi forvalter landskapet, en søken etter bevisstgjøring omkring jordvern og bærekraft. Det er samtidig et tankeeksperimentet og en utforskingen omkring landskapsmaleriet, og hvordan dette kan leses. Kunstprosjektet skal resultere i 13 malerier, som skal utgjøre delene i et scenografisk puslespill. De enkelte maleriene skal pres ut i de mange myldreområdene / møtestedene i skolen. Slik vil de inngå i den daglige forflytningen og mylderet som er en del av den nye skolehverdagen for eleven. De 13 bildene samlet vil utgjøre et helhetsbilde i to sentrale verk midt i skolen: En stop-motion animasjonsfilm og en lang stripe av 5 -7 foto monterert på bakveggen ved amfiet. Maleriene utgjør rollebesetningen i animasjonsfilmen. Denne skal presenteres på en flatskjerm på utsiden av kryssfinerboksene i andre etasje og vises i en loop gjennom hele dagen / døgnet. Veggarbeidet av 5 -7 fotos er utsnitt av stillbilder fra filmproduksjonen, og presenteres som en filmremse på bakveggen øverst på amfiet. Fotoene er hver 120 x 80 cm, tatt med analog mellomformat-kamera og fargefilm. I foto og film bruker hun høyeste kvalitet for å få så presise uttrykk som mulig. I maleriene bruker hun tradisjonell oljemaleri, og rammer inn bildene på to og tre sider i eikerammer. De enkelte elementene, maleriene, er egne verk, men signaliserer samtidig at de er åpne, med åpne rammer. De viser at de er del av noe annet, større. De 13 maleriene plasseres jevnt utover i skolens arealer på 1 og 2 plan, ved møteplasser og ved passasjearealer. De skal gi en gjentakende effekt og speile elevenes posisjon i skolen. De er et system av mange mindre deler som sammen utgjør en større helhet.

Juryens uttalelse

Juryen er fascinert av prosjektets dybde og mange lag; at det på samme tid er klassisk maleri, men at det også innehar en større scenografi og er et puslespill, som resulterer i film og foto. Det vil gi et mangfold av bilder og forskjellige opplevelser for den enkelte i skolehverdagen.

Prosjektet oppleves som utfordrende og kreativt, annerledes og nytt. Det framstår med et gjennomført konsept, utforskende og modig. Selv om kunstneren bare skissemessig antyder hvordan de enkelte delene vil se ut, viser hun til tidligere produksjoner med tilsvarende scenografisk oppbygging. Disse innehar høy kvalitet og viser stor gjennomføringsevne. Enkelte av de vedlagte skissene i akvarell er forholdsvis mørke. Juryen tenker at det er de friske og fargerike delene av landskapsmotivene som vil fungere best som «enkeltindivider» omkring i skolebygget.

Juryen er positiv til hvordan prosjektet aktiviserer arkitekturen og skolebygget og binder de enkelte møtesteder sammen i en helhet. Det er sympatisk at det formidler en demokratisk, ikke hierarkisk kunst på elevenes nivå og at det samtidig utfordrer elevene til å danne egne bilder og egne scenografier.

Juryen har vært noe betenkt med hvordan en film i en loop, dvs. samme filmsnutt, vil kunne være tilstrekkelig stimulerende og interessant for elevene over tid. Film og video er en del av ungdommens språk gjennom dataspill og YouTube, og det vil kanskje derfor gi en lettere innfallsvinkel for elevene enn mer tradisjonelle kunstneriske uttrykk som maleri og tradisjonelt foto.

«Du er her» av Kirsten Opstad

Kirsten Opstad presenterer et kunstprosjekt i 7 hoveddeler med mange kunstneriske uttrykk; veggmaleri, objekter i tre, foto, tekst og tegning / akvarell. Hun insisterer på at alle uttrykkene er likestilt og at nettopp mangfoldet er det vesentlige. Hennes tilnærming er poetisk, personlig og pedagogisk. Hun stiller spørsmålene til ungdommen: hva former oss, hvem er vi, hvordan blir vi sett opplevd. Dette er sentrale spørsmål for ungdom.

«Du er her» er utsnitt av to trestammer med årringer som skal fortelle om tid og vekst. Foto «Saltsteinen» viser to sleikte saltsteiner og forteller om forming over tid. Fuge I, et stort veggmaleri av abstraherte klær, forteller om mote og om identitet. Maleriet er utført direkte på bakvegg i amfiet, og utgjør det mest sentrale verket. Enkeltdeler fra maleriet gjentas som mindre objekter / malerier omkring i skolens arealer, ved pauseplasser, møtestedet med mer. Det framgår ikke hvor mange mindre elementer, hvilke og hvor, men er antydning i to skisser. Deler av veggmaleriet foreslås gjentatt på deler av spilene i rekkverket på trapp langs amfiet.

Sju felter med korte, poetiske og humoristiske tekster inngår også i prosjektet. Disse skal plasseres ved de enkelte avdelingene og formidler tilhørighet til skolens enkelte læringssoner. Kunstneren foreslår også noen mindre tegninger med tekst i akvarell som skal rammes inn og plasseres i bygget. Det er ikke klargjort hvor og i hvilken sammenheng disse skal plasseres.

Juryens uttalelse

Kunstprosjektet til Kirsten Opstad oppleves som poetisk og personlig med sterk referanse til tanker omkring det å være ungdom. Hun trekker inn sentrale spørsmål og forsøker å visualisere disse i form av objekter og foto, maleri og tekst. To avskårne trestammer med årringer forteller om tid og vekst, foto av saltsteiner til sauen forteller om forming over tid. Det store veggmaleriet i abstraherte klede formidler dagligdagse gjenstander og mote. I maleriet er det fine abstraksjoner i et tegneserieaktig uttrykk. De syv tekstene henviser til læringssonene i skolen, som språk, humanistiske fag, realfag, mat service osv. Tekstene er humoristiske og poetiske, men de må følges med en forklaring for å gi mening.

Det store veggarbeidet Fuge I, malt direkte på bakveggen ved amfiet utgjør hovedverket i utkastet. Maleriet gjentas på spilene og på mindre elementer. Det viser sterkt forenklete former, fargesterke og abstraherte, og har et naivistisk, tegneserieaktig uttrykk. Det er uavklart hvordan arbeidet skal presenteres på veggen; som vist i skissen til Fuge I, eller som utsnitt av dette, som vist på fotomontasjen. Skissene til de mindre oppdelte elementene fungerer bedre, slik de er antydning plassert ved møteplass, i korridor. Her er det uklart hvor mange, hvilken størrelse og hvor de skal plasseres.

Selv om Opstad bruker mange av skolens rom til installasjoner, gir utkastet ikke en klar formening om hvor og hvordan objekter, tekst og maleri skal snakke sammen. Hun peker på muligheter, men mye er uavklart. Juryen ser at det ligger mange fine tanker bak uttrykkene og potensiale for pedagogisk opplegg i arbeidene til Opstad, men savner å kunne lese helheten. Vi savner en mer samlende fortelling, en rød tråd. Også uttrykksmessig og formmessig ville prosjektet tjent på å være mer

samlet, i teknikk og i formspråk. Juryen etterlyser uttrykk som har en større holdbarhet over tid, at svarene ikke blir for opplagte og at det finnes flere lag, mer undringer, flere oppdagelser.

Akvarellene med tekst og tegning integrert, er vakre og gjenkjennelige, karakteristiske for Opstads kunst. Disse har et mangfold og et potensiale.

Juryens konklusjon.

Juryens er kommet fram til at det er Maiken Stene som har levert det utkastet som samlet forholder seg best til kunstplanens intensjoner og kriterier. Det er hennes prosjekt som i størst grad fyller de forventninger juryen har for kunsten til Vardheia ungdomskule og idrettshall; En kunst som er utfordrende og kreativ, og framstår som annerledes og ny. En kunst som gir innspill til fantasi, og utforskning. Og en kunst som går i dialog med ungdommen

Maiken Stenes prosjekt «LANDET LYT LIGGJA» velges som kunstverk for nye Vardheia ungdomsskule og idrettshall.